

KAZUISTIKY – TÉMATA: FO, PO, svéprávnost, právní osobnost, dělení práva

PŘÍPAD 1: Je to veřejné, nebo soukromé právo?

Zaměření: základní orientace v právním systému

Zadání:

Rozhodněte, zda se jedná o oblast soukromého nebo veřejného práva, a vysvětlete proč.

Ministerstvo financí uloží pokutu podnikateli za porušení zákona o účetnictví.

Pan Novák uzavírá kupní smlouvu na automobil.

Soud rozhoduje o rozvodu manželství.

Obec nařídí odstranění černé stavby.

Firma uzavře pracovní smlouvu se zaměstnancem.

Otázky pro studenty:

Jaké je kritérium rozlišení?

Kdy je stát v roli autority a kdy jako „běžný subjekt“?

PŘÍPAD 2: Kdo je způsobilý uzavřít smlouvu?

Zaměření: svéprávnost, nezletilí, jednání přiměřená věku

Zadání:

Adéla, 15 let, chce:

- a) koupit mobil za 18 000 Kč,
- b) podepsat smlouvu o brigádě,
- c) koupit si roční elektronický kurz za 3 500 Kč,
- d) začít podnikat prodejem handmade šperků.

Úkol:

Určete pro každý bod, zda:

- může jednat sama,
- potřebuje souhlas zákonného zástupce,
- je nutné i přivolení soudu,
- je jednání absolutně neplatné.

Bonus: Navrhněte, jak by mohla postupovat, pokud chce skutečně podnikat.

PŘÍPAD 3: Kdy vzniká právní osobnost?

Zaměření: právní osobnost FO, nasciturus

Zadání:

Těhotná žena (30. týden) je účastnicí dopravní nehody. Pachatel je obviněn z těžkého ublížení na zdraví u ní a z ohrožení dítěte.

Po narození dítěte podává rodina žalobu na náhradu nemajetkové újmy „za zásah do práva dítěte na zdravý vývoj“.

Otázky:

Kdy vzniká právní osobnost?

Může se nasciturus dovolávat svých práv?

Která práva lze v této situaci uplatnit?

PŘÍPAD 4: Zmizení a prohlášení za mrtvého

Zaměření: zánik právní osobnosti, domněnka smrti

Zadání:

Podnikatel zmizel při horolezecké expedici. Poslední kontakt byl před 6 týdny. Firma potřebuje uzavřít smluvní vztahy, manželka chce podat návrh na vdovský důchod.

Otázky:

Za jakých podmínek může být osoba prohlášena za mrtvou?

Jaké účinky má rozhodnutí soudu?

Jaké jsou dopady pro majetek, podnik a rodinu?

PŘÍPAD 5: Rozhoduje nezletilý správně?

Zaměření: posuzování svéprávnosti nezletilého

Zadání:

Tomáš (13 let) samostatně objednal drahé cyklistické vybavení za 12 000 Kč. Má rozsáhlé zkušenosti se závodní cyklistikou, chodí do sportovní akademie a je v reprezentaci. Jeho rodiče nákup odmítli potvrdit.

Otázky:

Je jednání přiměřené věku?

Může být posouzen individuální standard způsobilosti?

Je smlouva platná nebo neplatná?

PŘÍPAD 6: Právnícké osoby – kdo jedná jménem firmy?

Zaměření: vznik PO, statutární orgán, zastoupení

Zadání:

Ve společnosti Alfa s.r.o. uzavřela vedoucí marketingu smlouvu na 150 000 Kč s dodavatelem reklamy. Jednatel o tom nevěděl. Dodavatel tvrdí, že jednání je platné.

Otázky:

Kdo má oprávnění jednat za s.r.o.?

Může být zaměstnanec oprávněn jednat „obvyklým způsobem“?

Je smlouva vůči společnosti závazná?

PŘÍPAD 7: Opatrovnictví a podpůrná opatření

Zaměření: postup soudů, mírnější alternativy k omezení svéprávnosti

Zadání:

Paní Hana (62 let) má počínající demenci. Zvládá základní věci, ale nezvládá bankovní operace, nepamatuje si PIN, uzavírá nevýhodné smlouvy po telefonu.

Dcera chce požádat soud o omezení svéprávnosti.

Otázky:

Musí soud vždy omezit svéprávnost?

Jaké mírnější alternativy připouští zákon?

Pro jaké právní jednání by byla omezená svéprávnost vhodná?

3) Diskusní blok (10–15 min)

Diskusní otázky:

Má stát víc chránit slabší stranu, nebo podporovat autonomii vůle?

Měl by být věk 18 let jedinou hranicí svéprávnosti?

Je současná úprava podpůrných opatření dostatečná?

4) Mini-úkol na závěr (5 min)

Definuj vlastními slovy „právní osobnost“.

Uved' příklad právního jednání, které nezletilý může provést sám.

Z čeho poznáme, že jde o oblast soukromého práva?